

Trots op ggz-instelling door Planetree

De Vereniging tegen de Kwakzalverij heeft twee Almeerse zorginstellingen genomineerd voor de Meester Kackadorisprijs vanwege het Planetree-concept. 'Een kwakzalveroordeel', vindt Joep Verbugt, bestuurder van GGZ Eindhoven die twee jaar geleden Planetree invoerde.

Als je moeder, kind of partner opgenomen moet worden, zou jij hem of haar dan naar de instelling sturen waar je werkt? Zo niet, wat kan je dan zelf doen om de zorg te verbeteren zodat je er wel trots op bent? Dat is het uitgangspunt van Planetree (spreek uit: pleentrie), een aanpak waarin de menselijke kant van de zorg centraal staat.

Helende omgeving

Planetree is dertig jaar geleden ontwikkeld door een patiënte in Amerika, die vond dat een zorginstelling niet alleen deskundige hulp moest bieden, maar ook een plek moest zijn waar mensen zich prettig voelen. Inmiddels is het een internationaal netwerk van gezondheidszorginstellingen die volgens drie componenten – betere zorg, helende omgeving en (financieel) gezonde organisatie – zorg verlenen. Hierdoor voelen patiënten zich begrepen en gewaardeerd. Er moet ruimte zijn voor sport, recreatie en zingeving. Gebouwen moeten comfortabel zijn ingericht. Familie moet zich welkom weten.

Mensgerichte zorg

Twee jaar geleden besloot de raad van bestuur van GGzE als eerste ggz-instelling Planetree in te voeren om tegenwicht te bieden aan het defaultisme in de zorg. Bestuursvoorzitter Joep Verbugt: 'De afgelopen jaren gaat het in de zorg voornamelijk om verantwoording afleggen, kosten, bezuinigingen, administratieve lastendruk en nauwelijks over hoe de patiënt de zorg ervaart. Er zijn kwaliteitssystemen als HKZ en ISK, maar die garanderen niet dat patiënten zich echt goed geholpen voelen. Ik wilde die mensgerichte zorg weer boven op de agenda krijgen. Planetree biedt de mogelijkheid om medewerkers te stimuleren zelf met verbeteringen te komen.'

Geen hype

Planetree is geen hype, zegt Verbugt, maar het is een langdurig proces waarbij alle medewerkers worden betrokken. Daarvoor is een regiegroep opgericht en zijn twee coördinatoren aangesteld die met ondersteuning van de Stichting Planetree Nederland de nieuwe aanpak handen en voeten geven.

Rustgevende kleuren

Eerst zijn enkele honderden medewerkers en patiënten geïnformeerd in zogenaamde strategie-café's over het toekomstig beleid. Daarna volgden workshops waarin alle 2200 medewerkers ook hun ideeën over betere mensgerichte zorg konden inbrengen. En er zijn focusgroepen ingesteld van patiënten, vrijwilligers, artsen, familie, medewerkers, verwijzers, ondersteunend personeel en leidinggevenden. Zij bespreken hoe ze nu de zorg beleven, wat goed gaat en wat beter kan.

Inmiddels zijn er al veel veranderingen doorgevoerd. Zo zijn bij de inrichting van de nieuwe forensische kliniek elementen ingebracht die de sfeer moeten veraangenamen en de kans op escalatie moeten verkleinen, zoals extra brede gangen, rustgevende kleuren en - in samenwerking met Philips – de verlichting.

Voetstappenpad

Om patiënten tot meer beweging te stimuleren is op het landgoed een voetstappenpad aangelegd. 's Avonds worden er op het terrein activiteiten georganiseerd, zoals concerten. Daardoor is het niet alleen veiliger, maar ook levendiger. Overbodige verkeersborden zijn weggehaald. De informatie aan patiënten en familie is verbeterd.

Verbugt: 'Dan hebben we het niet alleen over een uitgebreidere website. Het gaat ook om een andere bejegening. Als bijvoorbeeld een medewerker de familie uitnodigt om bij het gesprek met de patiënt te zijn, kan de familie de datum bepalen.' De kapel die zelden werd gebruikt is nu, onder toezicht van vrijwilligers, 's middags open als stiltecentrum voor spiritualiteit.

Wellness-centrum

En als het aan Verbugt ligt komt er in de sportzaal een wellness-centrum, inclusief massage- en schoonheidssalon. 'Dat is geen luxe. Het toont respect voor patiënten, die net als ieder ander behoefte hebben om zich eens te laten verwennen. Daar moeten medewerkers en patiënten dan wel gewoon voor betalen.' Zelf heeft het bestuur, in het kader van de Planetree-gedachte, besloten zijn privé-parkeerplaatsen op te heffen. Verbugt: 'Wij willen uitstralen dat bezoekers welkom zijn. Als de parkeerplaatsen voor ons gebouw bezet zijn, zetten wij onze auto wel verderop neer en lopen we maar een stukje.'

Streven naar een acht

Al deze en nog veel meer veranderingen moeten uiteindelijk leiden tot een hogere cliënttevredenheid. Op dit moment is dat een ruime zeven. Verbugt: 'Over enkele jaren, zo is mijn ambitie, is dat een acht.' De meeste medewerkers reageren positief op de invoering van Planetree. 'Sommigen vinden het oude wijn in nieuwe zakken. Met die medewerkers ga ik praten. "Vind je het onzin om de familie goed te informeren", vraag ik dan. "Of heeft dat cynisme te maken met dingen die in het verleden niet goed zijn gegaan?" Ik heb niet de illusie iedereen enthousiast te kunnen maken, maar dan wil ik toch weten waar hun afkeer vandaan komt.'

Alternatieve geneeswijzen

En hoe zit het met alternatieve geneeswijzen? De Vereniging tegen Kwakzalverij heeft Zorggroep Almere en het Flevoziekenhuis genomineerd voor de Kackadorisprijs omdat het in het verlengde van het Planetree-concept openstaat voor alternatieve geneeswijzen als acupunctuur, homeopathie, craniosacraaltherapie en reiki. Verbugt vindt de nominatie onzin. 'Een kwakzalveroordeel. Bij Planetree kijk je hoe je de omgeving kunt veraangenamen. Als patiënten behoefte hebben aan alternatieve geneeswijzen moeten ze daarvoor de ruimte krijgen. Bij ons zijn alternatieve geneeswijzen nog geen gesprekstema geweest. Maar ik kan me voorstellen dat je in het kader van gezond leven het roken wil terugdringen. Als acupunctuur daarbij werkt, waarom zou je daarvoor dan niet de ruimte geven?' (MvR)

De Meester Kackadorisprijs wordt op 8 mei uitgereikt.

Ga [hier](#) naar informatie over de Meester Kackadorisprijs